

Kroji

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE
„ELKROJ“ MOZIRJE

Številka 3
Leto 1980

Glavni in odgovorni urednik: Vera Pečnik
Naklada: 420 izvodov
Tisk: Kinegraf Prevalje
S sklepom št. 421-1/72 z dne 13. 1. 1977
oproščeno plačila prometnega davka.

PESEM O MAJU

Po gorah gorijo kresovi,
maj se spet novi rodi,
zapijmo pri kresu veselo,
da sliši na vse se strani.

Gorite po gorah kresovi,
da daleč se videlo bo,
naj ljudstvo veselo je naše,
ko prišel je praznik njegov.

Mesec najlepši je v maju,
ko v cvetju je, kamor se ozreš,
le iskre se dvigajte k nebu,
žari naj ta naš lep, svobodni svet.

V maju rodil se naš Tito,
v maju je praznik njegov,
zato ti ves narod naj kliče:
„Pozdravljen Tito, trikratni heroj !“

Mnoga si leta učakal,
kot bi se iz jekla rodil,
bile jeklene borbe so tvoje,
narod si v jeklo ti spremenil.

OB DELU RASTE ČLOVEK

Ana Goričar

**VSEM DELOVNIM LJUDEM OB 1. MAJU-
PRAZNIKU DELA,
ISKRENO ČESTITAMO!**

Preminil je človek akcije

6. marca je v 49. letu starosti po kratki in hudi bolezni umrl Janez Barborič, član predsedstva Zveze sindikatov Jugoslavije, član centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije in član republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije.

Spet je omahnil v smrt človek, ki smo ga spoštovali, ki se je boril za boljši in pravičnejši delavcev Jutri. Pred dobrim letom — 9. februarja 1979 — nas je obiskal v Elkroju; bil je poln življenjske moči, poleta, katerega je hotel vlti delovnemu človeku, da bi smelo gledal na jutrišnji dan. Kdo bi takrat vedel in slutil ...

Janez Barborič je začel svojo plodno pot v štorski železarni, kot metalurški inženir; tudi na zadnji poti mu je godba štorskih železarjev zaigrala žalostiniko. Njegova življenjska pot je bila izredno polna in bogata, saj je bil človek, ki ni poznal drobnih opravil; če zaokrožimo najpomembnejše podatke o njegovem delu:

- leta 1973 je bil izvoljen za predsednika republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije,
- od maja 1978 do aprila 1979 je bil podpredsednik sveta Zveze sindikatov Jugoslavije in nato koordinator za vprašanja družbenoekonomskega razvoja dohodkovnih odnosov, življenjskih in delovnih pogojev, inovacij, izobraževanja in kulture v predsedstvu sveta Zveze sindikatov Jugoslavije, bil član zveznega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko in komisije skupščine Jugoslavije za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj.

Od njega se je predsednik jugoslovan-
skih sindikatov, Mika Špiljak, poslo-
vil z besedami:

“Ko smo začeli oboroženo revolucijo, si bil še otrok, zato pa si si v naši povojni revoluciji vseeno priboril visoka družbena priznanja. Dobil si jih v vsakodnevnem boju za človekovo srečo in za ideale delovnega človeka. Tem ciljem si žrtvoval samega sebe, vse od študentskih dni pa do zadnjega diha. Z enakim poletom in svežimo si opravljal dela inženirja, predsednika republiškega sveta slovenskih sindikatov in do nedavnega tudi podpredsednika sveta Zveze sindikatov Jugoslavije. Nikoli nisi poznal majhnih, nepomembnih opravil in nalog.”

Kako uresničujemo stabilizacijske ukrepe v Elkroju

Ne bi mogli reči, da se doslej nismo obnašali stabilizacijsko. Vsako leto smo povečevali proizvodnjo in produktivnost dela. Nikoli nismo poslovali z izgubo, če nismo imeli zagotavljenih investicijskih sredstev, skratka občutek imamo, da smo razmeroma dobro delali.

Vendarle pa je še mnogo drobnih stvari, ki se bi jih dalo spremeniti na bolje. Zmanjšati moramo stroške potovanja, reklame, reprezentance. To pa niso edini stroški, kjer bi lahko prihranili. Prepričani smo, da se da še veliko narediti, če bomo na zmanjševanje stroškov mislili vsi delavci in ne samo nekateri. Vsak mora vestno opravljati svoje delo in štediti material in vse oblike energije. Izogibati se moramo napak in podobnih spodrslijajev, ki smo jih imeli v preteklosti. Naši izdelki so prava slika našega dela, zato ne smemo dovoliti našim izdelkom, da “govorijo”, da v Elkroju ne delamo dobro. Ravno nasprotno, po naših kvalitetnih izdelkih morajo ljudje spoznati nas, da smo nadpovprečno dobri delavci — samoupravljalci.

V času, ko se v naši družbi borimo za kvaliteto poslovanja, posebno kvaliteto poslovanja z inozemstvom, moramo v vseh celicah naše družbe delati za uresničitev teh ciljev, le tako bo naša družba te cilje lahko tudi dosegla. Biti moramo torej odgovorni do družbe in samega sebe.

Načrtujemo za 10 % več proizvodov, bistveno večji izvoz v ZR Nemčijo. Načrtujemo pa tudi večjo delovno disciplino. Uredili in modernizirali bomo našo tovarno, uredili našo okolico tako, da bo že zunanji videz Elkroja “govoril” o naših prizadevanjih in našem odnosu do dela in samoupravljanja.

V času, ko so že ponekod morali za nekaj dni ustaviti stroje zaradi pomanjkanja surovin, smo v Elkroju še vedno nemoteno proizvodili in to dejstvo moramo znati ceniti.

Proizvodnih planov v prvih mesecih nismo uresničili, zato smo že delali v prostih sobotah. Brez večje proizvodnje, brez kvalitetnih izdelkov, višje produktivnosti dela in boljše kvalitete poslovanja si ne moremo ustvariti boljšega življenja. Glede na to, da pomeni stabilizacija novo kvaliteto poslovanja, se bomo v Elkroju vsak na svojem delovnem mestu obnašali stabilizacijsko, kar pomeni povedano z drugimi besedami: “delali bomo še boljše”!

Ivan KRAMER

STABILIZACIJA, DOGOVORI, MISLI DELAVCEV

Podobo svojo na ogled postavi

KAKŠEN MIR, LEPOTA, UREJENOST

Vse bolj prihaja do veljave ugotovitev, da smo vsak zase zelo varčni in natančni, vsi skupaj pa zelo razsipni in brezbrizni. To nam dokazuje tudi vse bolj klavrna podoba našega okolja v katerem živimo in delamo.

Ni še tako dolgo, ko smo samozavestno dvignili glavo ob čestih pohvalah že kar ob svstopu v našo tovarno, da imamo zelo lepo urejeno okolico, lepe negovane zelenice in nasade. Danes pa se že vnaprej opravičujemo, da je trenutno neurejeno, ker pač gradimo. To je povsem razumljiva trenutna posledica našega razvoja in napredka. Ni pa to

opravičilo za vse mogoče odpadke, katere srečujemo na vsakem koraku. Na hodniku pokadimo cigareto, odvijemo bonbon, preberemo zapis na papirju in ... odvržemo. Kar na tla. Tisto, kar sledi, ni več naša stvar.

Prav gotovo smo vsi zaposleni v naši tovarni prvi, ki lahko kaj storimo in skupno zatremo pojav onesnaževanja. Pa ne samo tu, kjer delamo. Povsod naj nas spremlja zavest, da moramo čuvati vse, kar nas obdaja, da bomo delali, ustvarjali in živeli v čistem, svežem in prijetnem okolju.

Slavka PLANOVŠEK

BILO JE ČISTO, UREJENO...

Investicija v proizvodno - učno delavnico

Proizvodnja — učna delavnica bo imela v Elkroju pomembno funkcijo. Gotova bo v maju 1980. Zamišljamo pa si jo sledeče:

- V eni izmeni bo v učni delavnici 15 proizvodnih učnih mest. Že iz naslova samega je razbrati, da bosta že v prvih dneh v teh prostorih tekla dva procesa in sicer proces učenja in proces proizvodnje. V začetku bo res proizvodnja manjša, ko pa bodo delavke obvladale delovne operacije, se bo proizvodnja postopoma povečevala.
- Vse delavce, ki se bodo v bodoče zaposlovali v obratih ELKROJA in bližnje okolice, kamor spadajo tudi Luče in Šoštanj, bomo poučevali v teh prostorih, ki bodo svojevrstna učilnica, od koder bo prihajalo tudi določeno število naših proizvodov.
- V bodočnosti pa načrtujemo, da bi v teh prostorih tekla proizvodnja takozvanih boutičnih proizvodov. To vse kaže na to, da je investicija tudi ekonomsko opravičena. Tu bomo proizvajali tudi najzahtevnejše proizvode, pa tudi tiste proizvode, ki bodo predstavljali zametek naše nove usmeritve.

ZA LEPŠI JUTRI

Uvod

Urejene stanovanjske razmere so eden izmed bistvenih življenjskih pogojev — pa naj gre tu za telesno, duševno ali socialno zdravje vsakega človeka. Vseeno pa lahko kljub temu večkrat slišimo, da so neurejene stanovanjske razmere eden pogosto prisotnih problemov današnjega časa.

Da bi ugotovila, kakšne so stanovanjske razmere delavcev zaposlenih v naši delovni organizaciji, sem sestavila anketno v ta namen. Anketiranje sem izvedla v mesecu februarju 1980. leta.

Od 421 delavcev, ki so bili v času izvajanja ankete zaposleni v delovni organizaciji Elkroj Mozirje, sem dobila podatke za 306 delavcev, ali 72,6 %. Ankete ni izpolnilo torej 115 delavcev ali 27,4 %. Vzrok, da toliko delavcev ni izpolnilo anketnega lista je v največji meri v tem, da le-ti že imajo rešen

svoj stanovanjski problem in jih to ne zanima. Delni vzrok pa so tudi bolniški izostanki in vseh delavk v času anketiranja ni bilo na delu.

INTERPRETACIJA

1. Osnovni podatki o anketirani populaciji

Najprej bom prikazala osnovne podatke o populaciji, ki je zajeta z anketo:

– starost

– spol

– zakonski stan

– izobrazba in

– poklic

1. Starost delavcev

Tabela I: Starost delavcev

I = 10	f	%
do 20	24	7,85
21 – 30	111	36,25
31 – 40	94	30,70
41 – 50	63	20,60
51 – 60	14	4,60

Skupaj 306 100,00

Iz zgornje tabele je razvidno, da lahko našo delovno organizacijo še vedno prištevamo med "mlade" kolektive, saj je največ delavcev starih od 21 – 30 let.

Anketo je izpolnilo 21 moških, ali 6,85 %.

2. Zakonski stan

Tabela II: Zakonski stan

	f	%
samski	91	29,75
poročen	197	64,40
vdovec	11	3,60
razvezan	5	1,60
živim izven zakonska skupn.	2	0,65

Skupaj 306 100,00

Predvidevala sem, da je največ delavcev poročenih, kar je značilno za starostno obdobje v katerem je največ delavcev. Anketa je pokazala, da so bila moja predvidevanja resnična, saj je kar več kot polovico delavcev poročenih, precej tudi samskih, malo razvezanih, še manj pa ovdovelih.

3. Število otrok

Podatke o številu otrok, ki jih imajo delavci kaže tabela III.

Tabela III.: Število otrok

	f	%
nič	70	22,90
1	92	30,05
2	116	37,90
3	25	8,15
4	2	0,65
5	1	0,35
	306	100,00

Tabela kaže, da ima največ delavcev dva, oz. enega otroka in le ena delavka ima 5 otrok.

4. Kraj bivališča

Zanimalo me je tudi, kje posamezni delavci stanujejo. Kraj bivališča sem opredelila po krajevnih skupnostih.

Tabela IV.: Kraj bivališča

KS	f	%
Nova štifta	2	0,65
Gornji grad	10	3,25
Šmartno/D.	27	8,85
Rečica	52	17,00
Luče	18	5,90
Ljubno	33	10,80
Nazarje	45	14,70
Mozirje	90	29,40
Bočna izven občine	19	6,20
občine	10	3,25
Skupaj	306	100,00

Ugotovila sem, da je največ delavcev iz KS Mozirje 29,40 %, kar je tudi razumljivo, saj je ta KS po številu prebivalcev gotovo ena največjih in tudi blizu sedeža delovne organizacije.

Precej je tudi delavcev iz KS Rečica ob Savinji in Nazarje.

Da bi ugotovili, kako daleč imajo delavke do avtobusne postaje sem delavke povprašala tudi po tem.

Tabela V.: Oddaljenost hiše od avtobusne postaje

	f	%
do 500 m	172	56,20
500 – 1000	62	20,25
1000 – 2000	31	10,15
več	41	13,40
Skupaj	306	100,00

Kar več kot polovica delavcev ima v bližini doma avtobusno postajo, vendar je tudi precej delavcev (13,4 %), ki so oddaljeni od avtobusne postaje več kot 2 km in morajo do tu priti peš oz. s kolesom.

KOLIKO DELA, ODPOVEDOVANJA

5. Poklic

Ker je za konfekcijsko industrijo značilno, da zaposluje v glavnem nekvalificirano delovno silo, sem predvidevala, da bo kvalifikacijska struktura delavk nizka. Podatki iz ankete so to domnevo tudi potrdili, saj je kar več kot polovica anketiranih delavcev nekvalificiranih in le manj kot 3 % jih ima višjo oz. visoko izobrazbo.

Tabela VI.: Poklic delavke

	f	%
NK delavci	181	59,15
KV	91	29,75
SS	27	8,80
Viš. vis	7	2,30
Skupaj	306	100,00

6. Kje delavci stanujejo

Tabela VII.: kje stanujejo

	f	%
v lastni hiši	144	47,05
lastnem stan.	9	2,95
pri starših	93	30,10
pri sorod.	3	1,00
pri tujih ljud.	45	14,70
v lastni sobi	5	1,65
v neprim. stan.	7	2,30
Skupaj	306	100,00

Kar nekaj manj kot polovico delavcev živi v svoji hiši, veliko jih živi tudi pri starših, kar je v veliko primerih edini izhod, saj svojega stanovanja ne dobijo. Skoraj 15 % je tudi delavcev, ki imajo najemniško stanovanje pri tujih ljudeh.

7. Obseg stanovanja

Kako velika so stanovanja, v katerih delavci živijo kaže spodnja tabela.

Tabela VII.: Obseg stanovanja

m ²	f	%
do 50 m ²	50	16,53
51 – 60	24	7,85
61 – 70	49	16,00
71 – 80	82	26,80
81 – 90	27	8,80
nad 90	52	17,00
ni podatkov	22	7,20
Skupaj	306	100,00

Iz tabele je razvidno, da ima največ delavcev od 71 – 80 m² veliko stanovanje. Tudi stanovanjsko površino nad 90 m² ima precej delavcev (17 %), precej pa tudi le do 50 m², kar pa pomeni zelo skromne stanovanjske razmere. Vendar pa sem pri obdelovanju podatkov ugotovila, da je več delavcev pri

stanovanjski površini upoštevalo le tisti prostor, ki je res njihov, niso pa upoštevali kuhinje, sanitarij dnevnega prostora, kar imajo skupaj s starši v souporabi.

Delavce sem povprašala tudi po tem, koliko sobno je stanovanje. Te podatke lahko razberemo iz tabele IX.

Tabela IX.: Koliko sobno je stanovanje?

	f	%
1 – sobno	47	15,35
2 – sobno	66	21,55
3 – sobno	125	40,85
4 – sobno	40	100,00
4 – sobno	40	13,10
Skupaj	306	100,00

Podatki nam povedo, da so stanovanjske razmere delavcev razmeroma ugodne, saj ima skoraj polovico delavcev 3 – sobno stanovanje in eno sobno le 1/4 delavcev.

Stanovanja v katerih delavci prebivajo so v glavnem zračna in svetla. Precej delavcev (20,5 %) ima vlažno stanovanje in nekaj temno.

Zanimiv je tudi podatek o številu družinskih članov, ki živijo v stanovanju.

Tabela X.: Število družinskih članov, ki živijo v stanovanju

	f	%
1 – 2	37	12,10
3	57	18,60
4	104	34,00
5	58	18,95
6	36	11,75
več	4	4,60
Skupaj	306	100,00

Največ je torej primerov, kjer delavci živijo v stanovanju, še s tremi družinskimi člani, precej je tudi samskih gospodinjev, prav toliko pa tudi družin s po petimi družinskimi člani, kjer zraven stanuje še kakšen sorodnik, oz. so trije otroci.

V vseh stanovanjih je električna napeljava in le v 14 primerih nimajo v hiši vodovoda, kar me je do neke mere presenetilo, saj sem predvidevala, da je leta že povsod.

Iz analize tudi ugotovimo, da ima nekaj manj kot polovico (39,7 %) delavcev kot vir ogrevanja centralno kurjavo, kar je precej. Ostali pa si ogrevajo stanovanje s pečmi oz. štedilnikom.

Zanimivo je tudi to, da še kar 19 % delavcev v stanovanju nima kopalnice, kar pa naj bi bila v današnjem času nužnost vsakega stanovanja.

Tabela XI.: Kakšna je hiša?

	f	%
stara	110	35,95
nova	142	46,40
prenovljena	54	17,65
drugo	–	–
Skupaj	306	100,00

Zgornja tabela nam pove, da si je že veliko naših delavcev zgradilo hiše, saj jih že skoraj polovica živi v svojih novih hišah.

Da bi ugotovili, koliko delavcev bo še potrebovalo stanovanjski kredit od delovne organizacije, smo delavce povprašali tudi, če gradijo, oz. imajo v načrtu graditi novo hišo.

Tabela XII.: Ali gradite novo hišo

	f	%
da	89	29,05
ne	131	42,85
v načrtu	62	20,30
stan. v bloku	24	7,80
Skupaj	306	100,00

Če pogledamo tabelo XII vidimo, da kar polovica delavcev gradi oz. ima v načrtu graditi novo hišo in lahko le – te po vsej verjetnosti upoštevamo kot prosilce za kredit.

Tabela XIII.: V koliki meri je hiša že dograjena

	f	%
I. faza	11	12,35
II. faza	15	16,85
III. faza	18	20,25
IV. faza	45	50,55
Skupaj	89	100,00

Od vseh delavcev, ki že gradijo jih ima več kot polovico hišo zagrajeno že do IV. faze, kljub temu pa bodo delavci potrebovali še veliko sredstev, preden se bodo v hišo vselili.

Delavce, ki nameravajo začeti z gradnjo smo tudi povprašali, kdaj imajo to v načrtu.

Tabela XIV.: Kdaj nameravate začeti z gradnjo

	f	%
v tem letu	14	4,60
v prih. 2 letih	8	2,60
še ne vem	55	18,00
v bloku	25	8,15
ne bom gradil	204	66,65
Skupaj	306	100,00

Največ delavcev je takih, ki še ne vedo točno, kdaj bodo pričeli zgradnjo.

V bloku želi stanovanje 25 delavcev, ali 8,15 %. Z ozirom na te podatke bo potrebno v prihodnje več sredstev nameniti za nakup družbenih stanovanj, saj doslej se je predvsem podpirala individualna gradnja.

Od delavcev, ki želijo stanovanje v bloku, jih želi 22 družbeno stanovanje in le 3 lastno.

Tabela XV.: Kako veliko naj bo stanovanje v bloku?

	f	%
garsonjera	5	20,00
1 — sobno	12	48,00
2 — sobno	5	20,00
3 — sobno	3	12,00
Skupaj	25	100,00

Največ delavcev želi v bloku 1 — sobno stanovanje. Zainteresirane za stanovanje v bloku so v največji meri matere samohranilke in samske delavke.

Tudi za adaptacijo hiše je potrebno veliko sredstev. Zato me je tudi zanimalo, koliko delavcev ima v načrtu hišo preurediti, ker bodo gotovo tudi ti prosili za stanovanjski kredit.

Tabela XVI.: Ali imate v načrtu hišo preurediti?

	f	%
da	60	19,60
ne	240	78,45
še ne vem	6	1,95
Skupaj	306	100,00

Kar 20 % delavcev ima v načrtu hišo preurediti in bo tudi marsikdo od letih prosil za stanovanjski kredit pri delovni organizaciji.

Da bi okvirno izvedli koliko kredita bodo delavci potrebovali v prihodnjem srednjeročnem obdobju za izgradnjo oz. rekonstrukcijo stanovanjskih hiš, sem delavce povprašala tudi po tem.

Višina	v 000 din		
	v letu 1980	v letu 1981	v letu 1982
do 50	40	32	21
51 — 100	41	23	13
101—150	16	8	3
151—200	18	15	12
več kot 200	5	2	3
Skupaj	120	80	52

Največ prosilcev je torej za leto 1980, manj za leto 1981, manj za leto 1982.

SKLEPI:

1. Na osnovi izvedene ankete sem ugotovila, da stanovanjski problemi delavcev v naši delovni organizaciji niso najbolj pereči, čeprav je še približno 10 družin ki živijo še res v zelo slabih stanovanjskih razmerah in bi bilo najprej potrebno nuditi ustrezna stanovanja le — tem.

Več kreativnosti

Vsa naša družba se bori s težavami na področju preskrbe z osnovnimi in drugimi materiali. Ker je naša mednarodna plačilna bilanca v velikem deficitu, so primorane vse delovne organizacije posvetiti več pozornosti in skrbi mednarodni menjavi ter se potruditi, da se bomo v to delitev dela lahko vključili tudi mi in to tako, da ne bomo utrpeli škode temveč ravno nasprotno. Jasnno je, da bodo tisti, ki bodo izvažali imeli prioriteto možnost pri uvozu. Nujno je potrebno, da se glede zunanjskega trga potrudimo, da vse proizvode, ki jih bomo vključili v naš delovni proces, izdelamo v kvaliteti, kot je dogovorjeno. To nam bo omogočilo zadovoljiti proizvodne kapacitete in doseči ceno, s katero bomo lahko pokrili naše stroške. Enako pozornost moramo nameniti domačemu trgu, saj se ravno na tem trgu ustvarja dohodek, iz katerega potem zadovoljujemo vse naše potrebe.

Težave, ki so sedaj prisotne, je potrebno odpraviti, predvsem pa tiste, ki so subjektivnega pomena. Saj je jasno, da smo ravno za te mi odgovorni in jih ustvarimo s svojim, ne dovolj kvalitetnim delom. Vse službe, od nabave, planiranja, priprave dela, proizvodnje in prodaje morajo sodelovati tako, da se ne bodo ponavljale napake, ki so vsako sezono prisotne in to je: kasnitev dobave, konstrukcijske napake zaradi pomanjkljive študije materialov in zaradi pomanjkljivih navodil proizvodnemu procesu.

2. Veliko stanovanjskih problemov se je že rešilo s pomočjo stanovanjskih kreditov, ki so jih delavci prejeli pri delovni organizaciji in si tako zgradili nove — sodobne hiše.

PREDLOGI:

1. V prihodnjem srednjeročnem obdobju je potrebno več sredstev nameniti za nakup družbenih stanovanj, saj so stanovanjski problemi najbolj pereči pri delavcih, ki želijo stanovanje v bloku, kajti za izgradnjo svoje hiše kljub temu, da bi dobili kredit nimajo dovolj sredstev.

2. Predvsem bi pri nujenju kreditov morali upoštevati tiste družine delavcev, ki rešujejo svoj osnovni stanovanjski problem — torej v prvi vrsti upoštevati socialno—ekonomske razmere prosilcev.

Zora ŠTRUCL

Vsi se moramo zavedati, da je vsako odstopanje od naprej dogovorjenega, kupcu razlog, da v obteženih pogojih plasmana, preobrne celotno krivdo na proizvajalca celotnega artikla. Povsem jasno pa je, da mi lahko eksistiramo samo tako, če vse tisto, kar proizvedemo lahko tudi prodamo.

S.P.

Leto boja proti kajenju

Svetovna zdravstvena organizacija je letošnje leto proglasila za leto odločnega boja proti kajenju. Z geslom "Kajenje ali zdravje!" — sami se odločite!" sporoča milijonom kadilcev, da je kajenje škodljivo in pri tem ne dopušča nobene dileme.

Kajenje cigaret je za zdravje izredno škodljivo kar pogosto slišimo oziroma beremo v časopisih. Sedež svetovne zdravstvene organizacije je zbral številne tehtne dokaze, s katerimi potrjuje resničnost tega dejstva. Prvi med temi je, da obstoja vzročna vez med kajenjem in nastajanjem raka oziroma nastajanjem zločestih tumorjev, katerih število se je zadnja leta občutno povečalo tako pri nas, kot drugod po svetu. Kadilci približno enajstkrat pogosteje kot nekadilci zbolevali za pljučnim

rakom, saj je le-ta pri nekadilcih redek. Zati je mogoče reči, da bi se po vsem svetu razširjena epidemija bolezni, ki gnes mori stotisoče kadilcev vsakdo, zaustavila in pričela pojemati, če bi kajenje opustili ali če bi izdelovali cigarete, ki ne povzročajo nevarnost raka.

S pregled so strokovnjaki ugotovili, da imajo celo poškodovana pljuča celo mlajši ljudje, ki še ne kadijo dolgo. Tudi se nagaja pogosteje kadilcem kot nekadilec, noseče in druge ženske pa zaradi cigarete pogosto tvegajo življenje svojega potomca. Dokazano je narreč, da je v litru mleka strastne kačlike lahko tudi do pol miligrama nikotina. Nikotin pa spada med najbolj trupene snovi, kar jih pozna sodobna farmakologija.

Kajenje cigare je najpomembnejši vzrok tudi za lajnjenost h kroničnemu bronhitisu. Če bi kadilci prenehali kaditi, bi s tem preprečili večino dolgotrajnih nezmčnosti za delo — kar ni

ALI MU RES NI ŽAL?!

samo mučno, temveč povzroča tudi veliko izgubo delovnega časa in storilnosti ter prezgodnjih smrti in bolezni pri mnogih tsočih mož in žena.

Vendar je prizadevanje za to, da bi zmanjšali kajene cigaret z izdajanjem predpisov ljudem, ki sami tega nočejo, brezplodno. Vsekakor pa bi imelo velik pomen narediti ustrezne korake, ki naj bi pri kadilcih pospeševali omejitev ali odvado kajenja, mlade ljudi pa pridobivali, da ne prično kaditi. Med te ukrepe nedvomno spada prizadevanje, da se ljudje pouče o posledicah kajenja za zdravje.

Vsak kadilec — ka naj bi se zamislil in se vprašal, ali res nima toliko volje, da bi živel in to veliko bolj zdravo živl brez cigarete.

KADILCI, POMISLITE VČASIH VSAJ NA ZDRAVJE NEKADILCEV, ČE VAM ŽE DO SVOJEGA NI!

Zora ŠTRUCL

MALE TATVINE- VELIKO GORJE

“Povsod, kjer raste pšenica, raste tudi grah”, tako nam govori stari pregovor, ki je še vedno aktualen. Torej povsod, kjer je mnogo ljudi, se pojavljajo manjše pa tudi večje tatvine. Tako tudi pri nas v ELKROJU nismo izjema.

Sem dolgoletna delavka v ELKROJU in se spominjam raznih tatvin, ki so bile storjene na škodo delavk ali podjetja. Zmanjkal je denar, razna oblačila in obutev do naših novih izdelkov, to je hlač.

Razveseljivo je, da v zadnjih mesecih tega ni opaziti, kar je hvale vredno, vendar nas to trenutno zatišje ne sme uspravati. Verjetno je k temu pripomoglo aktivnejše delo družbene samozaščite, predvsem pa zavest naših ljudi.

Pri teh negativnih pojavih na škodo skupnega in individualnega premoženja, mi da misliti kakšni so vzroki in nagibi za taka nečastna dejanja. Bolj kot preišlujem, bolj se mi vsiljuje prepričanje, da se to ne dogaja iz potrebe zaradi slabega gmotnega stanja posameznika, ampak se to dogaja iz požrešnosti ali objestnosti. Izgleda, da še vedno obstaja misel, da če ukradeš družbi ni tatvina in greh, ker pač ni last posameznika. Vemo, da je ELKROJ naš — last nas vseh, saj smo vsi prispevali za njegov obstoj in razširitev in mi vsi smo družba. Če je temu

tako potem vemo, da nekdo krade na našo škodo. Da bi zmanjšali oz. popolnoma odpravili te negativne pojave se moramo zaposleni vesti bolj samozaščitno. In kdo v podjetju naj se prvenstveno bori proti takšnim in drugim negativnim pojavom? Morda samo preizkušeni pripadniki narodne zaščite? Ne! Ne samo preizkušeni pripadniki narodne in civilne zaščite, ampak vsi smo dolžni čuvati naše skupno premoženje. Tudi svoje lastno premoženje je dolžan čuvati prvenstveno vsak sam. To nam mora priti v kri in zavest in nas povsod spremljati.

Zamislimo si, že precejšnje število naših delavcev in delavk, če bi vsak odnesel drobno na videz nepomembno iglo ali rolco sukanca, in, če to pomnožimo po realni ceni, bomo dobili že kar precejšnjo vsoto. Kakšno vsoto denarja bi izgubilo podjetje, če bi na videz nepomembno iglo zamenjali s hlačami? ...

Iz vsega napisanega lahko napravimo zaključek, da smo vsi zaposleni, ne glede na katerem delovnem mestu, dolžni čuvati skupno in zasebno premoženje v smislu družbene samozaščite in varnosti. Če pa hočemo to doseči, moramo kršitelje odkrivati in zoper njih po zakonu ukrepati.

OST

Delavka ELKROJA

Veselo, praktično in športno

Razveseljivo nezahtevna in enostavna je otroška moda za pomlad — poletje '80. Občutiti je vpliv ameriškega College stila in Teenager mode 50—tih let. Preproste majice in srajce udobnih širin, ne preozke ne preširoke, široka krila, kakor tudi delovni jeans in hlače s prsnikom so tipični primeri te praktično športne otroške mode. Za ekstremnosti tukaj ni prostora, to se pokaže tudi pri barvah, ki so vesele in dozetne.

Osnovo ustvarjajo klasične barve v zaporedju — mornarsko modra — bela in močno rdeča. Da modeli niso preveč dolgočasni, jih moramo poživiti z barvami Sredozemlja in sadja.

Pomembne barve so: kraljevsko modra, barva plavice, sinje modra in sončno rumena, ki se pojavljajo samostojno, vijoličasti toni — ciklama, vijolica, flinder, lavendel pa so primernejši za vzo-

rce in tisk. Poleg teh so pomembne tudi di smaragdno zelene in črna, pa tudi pastelne kot so roza, tirkizna, marelična, predvsem za malčke.

Serije, ki jih sestavljajo krila, hlače, obleke, jopice, bluzoni in majice, nam ponujajo veliko možnosti za kombiniranje tudi glede na vremenske razmere. Lahko kombiniramo krila z bluzoni dolgih in kratkih rokavov, z ustreznimi majicami in obleke za hladnejše dni.

Kako domiselna je kombinacija, je odvisno tudi od domišljije posameznika. Posebno pomembne so serije za deklice, kjer so možnosti zaradi vsestranskega kombiniranja večje in lahko zadovoljujejo zelo različne okuse mladoletnic.

Udobni široki puliji in hlače veselih barv so zelo primerni predvsem za igro, zato je kakovost zelo pomembna. Mo-

deli so zanimivi predvsem zaradi modnih dodatkov, kot so večbarvni našitki, obrobe, letvice v rumeni, rdeči, smaragdno zeleni, modri in beli barvi. Pomembne so tudi hlačne kombinacije iz ozkih hlač z ali brez razporka spodaj ali jeansi novih oblik.

Zelo spodobne in praktične so hlače s prsnikom in kratki modeli za poletje (bermuda). Poleg žameta so pomembni še bombažni materiali kot so: chintz, colete, elastični denim in žamet. Vzročasti bombažni materiali (karo ali črte) so primerni za kratke hlače. Zraven se nosijo bluzoni, ki segajo do pasu ali bokov, vetrovke in udobne srajce. Bluzoni so predvsem iz chintza ali žameta s frotirasto podlogo. Stoječi ovratniki, kapucé, kontrastne obrobe in prekrito zapenjanje so pomembni detajli nove sezone.

Modne so tudi dvodelne srajčne obleke, ki jih lahko dopolnimo z majicami. Največkrat so izdelane iz lahkega bombažnega materiala z ozkimi črtami ali karom. Krila so rahlo nabrana, zvončasta ali z razpuščenimi gubami, največkrat se zapenjajo spredaj ali ob strani in imajo našite žepce. Športne bluže so udobne in imajo majhne ovratnike.

Zelo pomembne in enostavne so oblike v polo-stilu z V-izrezom spredaj in zadaj, brez rokavov, ravne in imajo širok pas.

Od modelov iz nove sezone lahko naši najmlajši res pričakujejo dovolj možnosti in razgibanosti v oblačenju.

Zdravko STEBLOVNIK

CVETKA DOBROVC:

Doma ima dve hčeri. Cvetkovi poznajo kot zelo dobro šiviljo, tcej se sploh ne začudim, ko mi pove, da udi veliko plete in kvačka. Največ donislic za vsa ta čudovita opravila naje v modnih časopisih.

Najbolj mi je ostala v spomiu kuharica z oprijemalkami. Zdi semi, da je v njih skrito veliko veselje in sreča ob delu. To mi Cvetka potrdi in pravi, da bo z delom pridno nadaljevala.

FEDRAN TONICA A1:

Pletenja in šivanja prtičkov jo je naučila mama. Na razstavi je blo toliko njenih izdelkov, da se nehoe vprašam, kje najde čas za toliko stvari hkrati. Tonica pravi: "Veselje le moaš imeti, drugače ne gre!" Doma ima dva otroka — fantka in punčko, pa endar še ostane čas za tako drobna, a lepa opravila.

DELAVNE V ELKROJU IN DOMA

Za 8. marec se nehote nekoliko bolj poglobimo v življenje žensk. Ne bi jih izbirali: kmetica, delavka in izobraženka in če je še mati, pa naj bo to samohranilka, razvezana ali poročena, vse imajo probleme s katerimi se srečujejo. Redno delo zahteva od njih po strokovni plati od vsake posebej dosti naporov, potem pa jo doma čakajo še hiša in gospodinjska opravila. Vendar pa veliko žena, deklet in mater kljub vsem tem naporom in težavam le še najde čas za sprostitev. To je dokazala razstava ročnih del naših delavk organizirano v okviru praznovanj 8. marca. Razstave smo bili vsi zelo veseli in obenem presenečeni, kakšne lepe stvari izdelajo tako skrbne roke. Ko sem razstavljalke povabila na kratek razgovor, sem izvedela zelo zanimive stvari:

VREŠ TEREZIJA — B3:

Rezika pravi, da ima doma še veliko več pletenja, raznih prtičkov ter kvačkarije. Skoraj ves prosti čas porabi za ta drobna in vesela opravila. Prvi brezrokavnik si je spletla že pri 7. letih. Naučila pa jo je mama. Hvala Rezika, veseli smo bili tvojega deleža pri razstavi.

PRAZNIK MARJANA — B1:

Čeprav še mlada mamica ima doma že 2 otroka. Zanju sama vse splete in sešije. Ima pa tudi vezene stvari in gobeline. Spominja se, da je začela šivati pri 6. letih, ko je videla mamo, ker pa ni imela blaga, je šivala kar po papirju. Hvala tudi tebi, Marjana.

VELAM MARTA — B3:

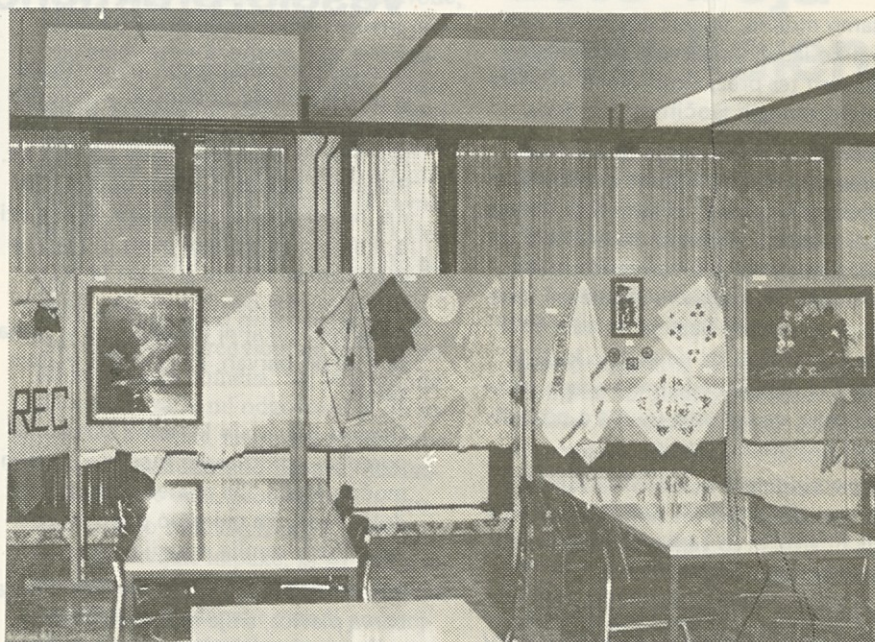
Marta pravi, da veliko plete, kvačka, pa tudi gobeline izdeluje. Večino nedeljskih popoldnevov porabi za ta dela. Hvala ti, Marta.

PREPADNIK ANA — B3:

Da, naša Nuška je pa še zelo mlada. Pravi, da je z vezenjem začela v osnovni šoli. Dela z veliko veselja in užitka. Hvala Nuša, in rada delaj še naprej.

MLINAR MARIJA A1:

Šivati prtičke je začela v šoli, njihov program dela je takozahteval, pravi Marija. Zdaj, ko je poročena in ima majhnega fantka je nekoliko manj časa za to delo. Ker pa je šivanje prtičkov njeno veliko veselje bo svoj prosti čas izrabila, tako koisi želi sama.

PODOBA NAŠIH ŽENA

ROJTEN JELKA — računovodstvo:

Kot večina žensk tudi ona precej šiva prtičke, kvačka, najraje pa plete.

Z ročnimi deli se ukvarja že od prvega razreda osnovne šole dalje. Največ dela ob večerih in zimskih popoldnevih. Pravi, da se bo z ročnim delom še naprej ukvarjala in si takih razstav v podjetju še želi.

MAROVČ ELA — iz komerciale:

Z ročnimi deli sem se začela ukvarjati že v 1. razredu osnovne šole pod vodstvom tovarišice Anice VIČIČ; učila nas je vse: kvačkati, plesti, šivati itd. Nato sem začela delo sama oblikovati, saj za to moraš imeti veselje in smisel.

Svoje znanje dopolnujem iz modnih časopisov. To je moj glavni konjiček poleg dveh veselih otrok. Časa za to "čisto moje" delo ni veliko, saj lahko delam predvsem zvečer ob televizorju.

Pletem za mojo družino, ostala ročna dela pa delam za dopolnitev posameznih prostorov, saj v novi hiši ročnih del ni nikoli preveč.

PLANOVŠEK SLAVKA:

Je tudi žena in mamica dveh nadobudnežev. Ročno delo je njen konjiček iz zgodnjega otroštva, saj jo je tega naučila mama še preden je začela hoditi v šolo. Največ kvačka, plete in dela gobeline. Sedaj, ko gradijo hišo, ima za ta dela čas le pozimi. Delala je veliko za druge — seveda za znanca, sedaj pa predvsem za otroke; v poseben užitek pa so ji gobelini, saj ji krasijo dnevne prostore v katere se vrača in v njih preživi večino svojega časa.

OCVIRK MIJA — računovodstvo:

Gobelin, ki je bil na razstavi je delala približno eno zimo. Doma pa ima še več manjših. Razen gobelinov zelo rada šiva tudi prtičke. Z ročnim delom se ukvarja že iz otroških let, ko pa sta otroka odrasla in ko se je preselila v svojo hišo, pa je temu posvetila skoraj ves svoj prosti čas. V kolikor ji bo čas še dopuščal, se bo z ročnim delom še naprej ukvarjala. Takih razstav si še želi.

ŠTRUCL ZORKA:

Je naša socialna delavka. Z ročnimi deli se je začela ukvarjati v osnovni šoli, intenzivneje v srednji šoli. Dolej je delala toliko, kot ji je dopuščal čas poleg službe in študija ob delu, saj je v ročnih delih med učenjem iskala razvedrilo. Dela predvsem zase, tu in tam pa kaj podari svojim znancom.

Vsem se zahvaljujem za sodelovanje!

LE REDKOKDAJ SEDIJO TAKOLE

ALKOHOLIZEM - DRUŽBENO ZLO

"Alkoholizem je bolezen, ki jo povzroča dolgotrajno čezmerno uživanje alkoholnih pijač, ki privede do fizične in psihične zdravstvene okvare, kakor tudi do ekonomskih, socialnih in splošnih družbenih težav. Psihične in fizične zdravstvene okvare, kakor tudi ekonomsko socialne in splošne družbene težave morajo biti nedvoumno ugotovljene in biti dostopne klasični medicinski oziroma socialni diagnostiki". (Hudolin)

Število alkoholikov v Jugoslaviji, kakor govorijo statistični podatki, nenehno narašča, saj statistiki trdijo, da je pri nas približno 400.000 alkoholikov, v Sloveniji cca 50.000.

V naših krajih prihajajo otroci že zelo zgodaj v stik z alkoholom, najkasneje pa v puberteti. Od prvega kozarca dalje se deloma iz navade, deloma potrebe, da bi se izenačili z odraslimi pa tudi iz želje, da bi se uveljavili v svoji skupini, mladi ljudje navajajo na alkohol. Odpornost do alkohola se večja, vendar tega še ne moremo imenovati alkoholizem, toda nekega dne le pride do kozarca, ki pomeni neposreden in brezpogojen prehod v bolezen — alkoholizem.

V naši delovni organizaciji smo lahko zaenkrat zadovoljni, saj registriranih alkoholikov nimamo, precej pa je "zmernih pivcev", ki pa imajo vse možnosti, da zaidejo na pota alkoholika.

Zato ne bo odveč nanizati nekaj posledic, ki jih s sabo prinaša alkohol, za človeka.

PO STEKLENICAH SODEČ, NE BODO ALKOHOLIKI

Alkoholizem velja za bolezen in alkoholik za bolnika. Spričo tega dejstva mora tudi zdravstvena služba ustrezno ukrepati in alkoholiku, kakor vsakemu drugemu bolniku, dati vso oskrbo in pomoč.

Alkoholik postaja vedno manj sposoben za delo, neopravičeno izostaja z dela, njegova družina je žrtev številnih preprirov in nesoglasij, zanemarja vzgojo otrok in podobno.

Upoštevati moramo dejstvo, da pri nastanku alkoholizma sodelujejo številni dejavniki in da je eden izmed njih

tudi družba, oziroma okolje, ki človeka vzgaja in oblikuje, mu potrebno daje in odreka, ga razvaja in utesnjuje. Zato zdravljenje in preprečevanje alkoholizma ne more biti samo naloga zdravstvene in socialne službe, ampak družbene nasploh. Ta si mora prizadevati, da rešuje in odstranjuje vse tiste socialne činitelje, ki so bili pogoj ali vzrok za nastanek alkoholizma.

Nikakor še ni dovolj, da družba spozna alkoholika in ga pošlje na zdravljenje, temveč mora skrbeti v kakšnih okoliščinah je živel ta človek, kakšne so bile njegove socialne razmere, kako je bilo z njegovo zaposlitvijo, s stanovanjem in ne nazadnje v kakšne socialne in delovne razmere se bo vrnil po zdravljenju.

Vemo, da za večino alkoholikov, ki so se zdravili, ni najti dela in ne možnosti za ponovno zaposlitev, ko se vrnejo iz bolnišnice in to običajno samo zato, ker še nosijo pečat alkoholika oziroma "pijanca".

Kaj naj potem storijo ti ljudje, ko vidi-jo da jih tudi po zdravljenju okolje ne sprejme. Tako njihova, kakor tudi druge delovne organizacije zanje nimajo več prostora, družbene in politične organizacije pa pogosto tudi ne posluha. Zato ni čudno, da večkrat tak človek spet poseže po alkoholu in je spet tam, kjer je bil pred odhodom na zdravljenje, ali pa še globlje. Zdravljenje je bilo torej zaman.

Da bi se to ne zgodilo, skuša socialna služba tem ljudem urediti socialne in delovne razmere, toda vsega tega sama ne zmore.

Res je, da se vsi alkoholiki niso zmožni vrniti v urejen delovni in socialni status,

IN TAKŠEN JE ZAČETEK

vendar pa je velika večina njih tega zmožna in prizadevati si moramo, da bodo le—ti v tem tudi uspeli. Za to pa smo poklicani prav vsi in ne le zdravstvena in socialna služba.

Zora Štrucl

Ninica

(Spominek)

Tudi meni bi se zdel čuden takle naslov pri spisu, ki ga je sestavil zdravnik. Morda je tako ime punčki, ki bomo govorili o njej, morda pa dekletu ali celo mladi ženi, če si kdaj držal njeno glavo med dlanmi in jo s tem imenom nežno poimenoval? Morda pa pride beseda od "ninati", kakor včasih pravijo otroci namesto spati, ali pa "ni-ni" kadar rečejo najmlajši, če se igrajo skrivalnice ali če se z očki zarinejo pod blazino in mislijo, da jih ne vidimo.

Dolgo sem nosil tole svojo ninico v duši. Mislim sem nanjo in razmišljal sem o njej med delom in ko sem se po delu odpočival. Po gozdovih in po gorah je bila z menoj in po cestah. Zdaj sem jo premislil, zdaj sem jo doumel in naj napišem o njej, kar mi leži na duši, in naj povem, kaj pomeni. Saj je ena izmed tistih zdravnikovih noči, ki jih drugi ljudje nikdar ne bodo doživeli in jih ne poznajo, ena izmed tistih bogatih noči, ko sto komaj zaživelih in nebogljenih življenj trepeta, kakor če gledaš sto drobnih lučk v daljavi in ugiblješ, kdaj bo najdrobnejša ugasnila in katera bo gorela še drugi večer. Le nekaj ljudi, tistih ljudi v belem, s svojo posebno življenjsko usodo, čuva nad njimi in prisluškuje pojemajočim utripom njihovih izmučenih srčec, jim streže, jih skrbno odeva in neguje v njihovih najbolj odločilnih in usodnih trenutkih. Saj lahko napišem malo bolj kot človek, ne samo kot zdravnik, saj se je drevo pred oknom tudi že upokojilo in mu jesenski veter ne jemlje več listja in ne ziblje več vrha in ne golih vej, ker ne more omajati trnega stebela. Saj se hrib za drevesom tako čudno leskeče v mesečini, da se tudi v utrujeni duši še najde poblisk poezije. Čisto tiho je že okrog naše stare bolnišnice, saj so se od omame noči opojni mladi ljudje že pospremili domov. In tudi v hiši je vse tiho, še nočne sestre ni slišati, ko že tako prihaja in odhaja tiko kot vešča.

Zdaj je torej čas, da se ne bojim zapisati o svoji ninici tako, kakor bi želel,

da bi jo vsak doumel in po njej spoznal in doživel vso lepoto in plemenito veličino otroškega sveta. Le bojim se, da mi ni beseda zato preoborna in izraz prešibek, da bi vse to v resnici zmožel.

Mislím, da so si napravili otroci v svojem čebljanju ta svojstveni poimenek iz besedic "ni-ni", s čimer hočejo reči, da se skrivajo, tako nekako kakor noj, in mislijo, da jih ni, da jih mi ne vidimo, če si le pokrijejo očke in nas oni sami ne vidijo. S čimer si pokrivajo očke, to imenujemo "ninico". Ker so pa otroci, ki ninico imajo, večkrat plašni, bolehní, pa tudi živčni in po navadi tudi toliko ljubljeni, da so razvajeni — laže zaspíjo, če si pokrijejo svoje zbegane, plašne, motne, vročične in na pol zaspáne očke. Zato ninice kar ne morejo pogrešati, preden zaspíjo, in se moramo ukloniti njihovi želji in jim ninico prepustiti, če nočemo, da bi se dva, tri ali več noči ukvarjali z njihovo bolestitjo, trmo, jokom ali pravo živčno nespečnostjo.

Kaj vse sem že videl kot ninico! Kosmatega medvedka, ki je bil težji kakor otročiček sam, takega lepega in dragega, ki ima srebrn gumb v ušesu, pa tudi drugačnega medvedka — crkovino, ki ga je obdeloval že številen otroški zarod in je od njegove nekoč ponosne, z žaganjem polnjene maščobne grbe in oblega trebuha ostala prazna malha. Videl sem zamorca, avto, košček zajčjega krzuta, mamino ovratno ruto, očetov klobuk, časopis in še druge stvari, ki so otrokom bile za ninico.

Moj fantek pa je imel majhno, mehko blazinico iz zelenega blaga, preoblečeno v prosojno, belo, nežno tkanino. Ker smo ga hoteli strogo vzgojiti, smo ga odvajali od te njegove najdražje ninice z besedo, namigom, trdo roko in tudi z zlo kretnjo. Spominjal se ga bom vedno, kako je pokukal izpod te svoje na pol igračke, na pol blazinice, preden je zaspal in zjutraj, ko se je že po drugem spančku ves spočít in vesel in zdrav zbudil, in kako je ninica počivala do popoldne in kako je bila potrebna zopet na večer.

Spominjam pa se prav živo tudi drugih otrok, ki so šli isto zlo pot, kakor ta moj fantek, ko so jim starši prinesli ninice, naj jih jim damo, če imamo le kaj duše, češ da brez njih ne zaspíjo, še zdravi ne, kaj šele, če so tako hudo bolni. Pa kaj bi — higiena uči, da so v bolnišnici prepovedane vse gladke in kosmate, pisane in obledele ninice. Stran torej z njimi, medicina jih ne prizna!

Pa smo le gledali in opazovali in videli, da je ninica včasih več kot zdravilo in otrokov mirni spanec več kot naše znanje in vsa zdravila. In tudi to smo opazili, če ni imel srca zdravnik, ga je imela sestra. In marsikdo od naših otrok je naskrivoma ozdravel, pa tudi umrl in šel na poslednjo pot s svojo ninico. Če nismo dovolili, da bi otročiček s svojo ninico zaspal, tudi za vedno, smo videli, da so jo starši včasih nesli tja, kjer zadnjikrat vidijo svojega najdražjega. Tudi smo videli, da se tisti dolgi, resni mož, ki jim jo da poslednjič h glavici, prav nič ne brani to storiti.

Najin fantek je umiral kot pravi junak. Ko sem mu v zadnjem brezupu zabodel iglo v srčno stran, da bi mu pomagal, je v strašni bolečini tiho zaprosil: "Očka — prosim — ne — več."

Zla usoda tega otroka je gmadila presenečenja kot v sanjah, kjer se godi groza v kratkih hipih, pa se ti zdi, da traja leta, gmadila je spoznanja o ljudeh, ki so v nemoči stali nemi in glasni ter pričali, kako smo včasih do prirode še brez moči.

Ko je njegova lučka komaj še tlela, je prav tiho zašepetal: "Očka — prosim — ni-ni-co —."

Pretrudna glavica se je nagnila kakor v spanju. Še tisti drobni odsvit svetlobe se je iz očk umaknil grozni motnosti. Lesk laskov je še zbledel in izginil. Spogledali so se in me prijeli pod roko.

Odvrnili so me od otroka. Le toliko sem zmožel proti njim, da sem fantku poljubil nogico in se mu zahvalil za dve zimi, za dve spomladi, tretja ga je vzela — nežni, prezgodnji, preveč nebogljeni cvetek.

Stemnilo se mi je. Ko sem se zavedal, sva poiskala njegovo ninico, ki sva jo zaradi stroge otrokove vzgoje zaprla v starinsko skrinjo. Nesel sem jo hitro, kar sem mogel, tjakaj, kjer sem fantka poslednjič videl, in dolgi, resni mož mu jo je dal čez izmučeni obrazek. Iz popolne gluhotе trenutkov premisleka po vsem tem, kar sem zapisal v tej noči, me je vzdramila nočna sestra, ki je prišla tiho, obzirno, skoraj plaho kot nočni metulj. Pripeljali so prav hudo bolnega fantka. Ponoči sestre ne govore mnogo. Morda bo pa le vprašala, če sme pustiti rutico, zajčji repek ali medvedka, da bo imel to svojo ninico pri sebi v hudi bolezní. Morda mi bo kar brala odgovor v očeh, kakor to znajo ljudje, ki jih druží isto težko delo. Morda pa bo storila kar po svoje in bo ninico proti jutru skrila, da bo

predpisom in strogosti vede zadoščeno, da pa bo fantek okrepčujoče zaspal in bo njeno srce lahko in moje morda lažje.

DR. MARIJ AVČIN

Ko sem prebrala "Spominek" se nisem mogla premagati, da ga ne bi posredovala našim bralkam, oziroma bralcem. Želim, da se vsakdo zamisli ob svojem delu in življenjskih tegobah nad tem, kdo so in kaj so ta naša mala bitja, ki jih dnevno imamo ob sebi, ki nam povzročajo toliko radosti in skrbi.

Urednica

Zrno do zrna

V tej številki "odpiramo" novo rubriko "ZRNO DO ZRNA". Verjetno vas veliko gleda oddaja po televiziji z enakim naslovom. Tudi mi želimo nekaj podobnega in od vas pričakujemo koristne predloge in rešitve, kar bo veljalo za našo delovno sredino, za boljše organizacijo dela, za prihranke na času in materialu, za učinkovitejše nagrajevanje posameznikov.

Saj verjetno iz svojih izkušenj dobro veste, da izrek "VSI LJUDJE VSE VE-DO" še kako dobro velja pa naj bo to v dobrem ali slabem smislu. Zato združimo naš možganski kapital vsi v Elkroju in sicer v dobrem smislu in predlagajmo, ukrepajmo in mislimo na še boljše jutrišnji dan.

Kadarkoli se boste spomnili česa koristnega se oglasite, saj v slogi in sodelovanju je moč!

Urednica

ZAHVALA

OB IZGUBI MOJE DRAGE MAME SE ISKRENO ZAHVALJUJEM VSEM SODELAVCEM ZA IZREČENO SOŽALJE TOLAŽILNE BESEDE IN POKLONJENO CVETJE.

JOŽE PODRIŽNIK

nagrajeni

V uredništvo sta prispeli dve rešitvi in sicer sta oba odgovora pravilna na postavljene slikovne uganke iz 2. številke KROJA.

Prvo nagrado v vrednosti 150,00 din prejme Pahovnik Štefka iz B1, drugo nagrado pa Šemenc Franjo — 100,00 din.

Pri novoletni nagradni križanki so bili izžrebani naslednji reševalci:

I. nagrada Jelka ROJTEN	250,00 din
II. nagrada Anica POTOČNIK	200,00 din
III. nagrada Mija OCVIRK	150,00 din
(5. nagrad) Alenka ŽAGAR	150,00 din
Marija URBANC	150,00 din

V 1. številki KROJA za leto 1980 je bila objavljena križanka, v kateri je bilo nekaj napak, zato je prispela le ena rešitev in sicer od tovariša Čas Jožeta iz Velenja. Nagrado 150,00 din mu bomo podelili.

Vsem iskreno čestitamo!

Misli, ki naj nas opominjajo!

Brez ljubezni je človek samo mrlič na dopustu.

REMARQUE

Telesna bolezen preizkuša duševno zdravje.

ANGLEŠKI PREGOVOR

Mnogi ljudje imajo oči, ki ne vidijo, ušesa, ki ne slišijo in jezik, ki ne zna molčati.

AGATHA CHRISTIE

Tistemu, ki želi, nikoli ne manjka načinov.

ITALIJANSKI PREGOVOR

Malo dobrote do človeka je vredno več kot silna ljubezen do človeštva.

RICHARD DELEN

Celje - skladišče

D-Per

KIN

„DO

MO

192/1980

5000001221,3

COBISS

PROGRAM ZA MESEC MAJ 1980

- in 2. PETORICA ŽIGOSANIH — ital. film, vojno pustolovski
- in 4. NAJBOLJ NORI RELLY NA SVETU — amer. film, komedija
8. MOŽ IZ VIRGINIJE — ital. film, western
- in 11. NOČ BREZ KONCA — angl. film, kriminalni po romanu Agate Christi
15. NAVIJALKE — amer. film, komedija
- in 18. V SOTESKI NEVADE — amer. film, western
22. UVAJANJE V LJUBEZEN — kanad. film, ljubezenski
- in 25. TIGER — domači film, komedija
29. LOČENKA — amer. film, ljubezenska drama
31. VOJNA ZVEZD — amer. film, fantastični

ČESTITAMO!

Zorki Štrucl, naši socialni delavki, iskreno čestitamo za uspešno opravljeno diplomno na II. stopnji Fakultete za sociologijo, politične vede in novinarstvo!